

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. แผนงานวิจัย บูรณาการวิจัยและพัฒนาไม้ผลเศรษฐกิจ
2. โครงการวิจัย ศึกษาศักยภาพเชิงการค้าทุเรียนลูกผสมพันธุ์ใหม่ (พันธุ์ 4-9)
  - กิจกรรม -
  - กิจกรรมย่อย (ถ้ามี) -
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) ทดสอบเปรียบเทียบทุเรียนลูกผสมพันธุ์พันธุ์ 4 5 6 7 8 และ 9 ในจังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ) Varietal Trial of Durian Variety 4 5 6 7 8 and 9 in Srisaket Province
4. คณะผู้ดำเนินงาน
หัวหน้าการทดลอง สำเร็จ ช่างประเสริฐ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
ผู้ร่วมงาน ธวัชชัย นิ่มกิ่งรัตน์ ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ
นิตยา คงสวัสดิ์ ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ
อานันต์ ศรีสวัสดิ์ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
ทวีศักดิ์ แสงอุดม สถาบันวิจัยพืชสวน
5. บทคัดย่อ

การทดสอบทุเรียนลูกผสมพันธุ์พันธุ์ 4 5 6 7 8 และ 9 ในจังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตการเกิดระบาดของโรคและแมลงและการปรับตัวกับสภาพภูมิอากาศดำเนินการปี 2561-2563 ดำเนินการในแปลงเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ วางแผนการทดลองแบบ RCB 7 กรรมวิธี 3 ซ้ำ พบว่าการเจริญเติบโตของทุเรียนลูกผสมที่มีการเจริญเติบโตดี 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทุเรียนพันธุ์พันธุ์ 8 พันธุ์พันธุ์ 9 และพันธุ์พันธุ์ 4 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 2.49 , 2.28 และ 2.12 เซนติเมตร ส่วนของความสูงมีความสูงเท่ากับ 125.51 , 118.27 และ 116.42 เซนติเมตร สำหรับรัศมีทรงพุ่มมีค่าเท่ากับ 59.79 , 57.74 และ 56.75 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีเส้นรอบโคนต้น ความสูงและรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 2.60 , 145.60 และ 63.10 เซนติเมตร คะแนนการยอมรับของทุเรียนลูกผสม 3 อันดับแรก ได้แก่ พันธุ์พันธุ์ 8 อยู่ในลำดับที่ 2 พันธุ์พันธุ์ 9 และพันธุ์พันธุ์ 4 อยู่ในลำดับที่ 3 และ 4 ส่วนพันธุ์หมอนทองมีคะแนนการยอมรับอยู่ที่ ลำดับที่ 1

6. คำนำ

พื้นที่ปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปี 2558 มีพื้นที่ยืนต้นเท่ากับ 686,582 ไร่ และมีพื้นที่ให้ผลผลิตจำนวน 573,293 ไร่ มีผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวน 601,884 ตัน ใช้ในการบริโภคในประเทศจำนวน 214,810 ตัน และส่งออกจำนวน 388,522 ตัน โดยส่งออกเป็นทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง ทุเรียนกวน และทุเรียนอบแห้ง มีมูลค่าการส่งออกรวมทั้งสิ้น 15,565 ล้านบาท ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ จีน ฮองกง เวียดนาม สหรัฐ แคนาดา รัสเซีย และฟิลิปปินส์ คู่แข่งที่สำคัญคือ เวียดนาม มาเลเซียและออสเตรเลีย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2558) ซึ่งในช่วงระยะปี 2556-2558 โดยราคาจำหน่ายผลผลิตทุเรียนมีการปรับตัวสูงขึ้น จาก 40,450 บาท/ตันในปี 2558 เป็น 46,960 บาท/ตันจึงทำให้เกษตรกรหันมาปลูกทุเรียนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความต้องการทุเรียนของตลาดต่างประเทศยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทุเรียนที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นทุเรียนพันธุ์หอมทองเพียงพันธุ์เดียวเท่านั้น ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สังกัดกรมวิชาการเกษตร ได้ทำการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะเด่นตรงตามความต้องการของผู้บริโภคภายในและต่างประเทศจำนวน 6 พันธุ์ ได้แก่ 1) ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 4 มีลักษณะเด่น คือ มีอายุเก็บเกี่ยวราว 114 วันหลังดอกบาน รูปผลทรงผลสวยเต็มพู น้ำหนักผลละ 2.5-3 กิโลกรัม ให้ผลผลิตสูง 45-60 ผล/ต้น เนื้อในสีเหลืองเข้มสวย เนื้อละเอียดเหนียว มีกลิ่นน้อย และรสชาติหวานมัน 2) ทุเรียนลูกผสมจันทบุรี 5 มีลักษณะเด่น คือ อายุเก็บเกี่ยวสั้นเพียง 104 วันหลังดอกบาน ให้ผลผลิตสูงราว 50-60 ผล/ต้น น้ำหนักผลเฉลี่ยผลละ 3 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างกลม เนื้อในสีเหลืองเข้มกว่าพันธุ์ก้านยาว เนื้อเหนียวปานกลาง กลิ่นปานกลางแต่ไม่ฉุน รสชาติค่อนข้างมันมากกว่าหวาน 3) ทุเรียนลูกผสมจันทบุรี 6 ลักษณะเด่น คือ มีอายุเก็บเกี่ยวปานกลาง ประมาณ 115 วันหลังดอกบาน น้ำหนักผล 3 กิโลกรัม ให้ผลผลิต 40-50 ผล/ต้น เนื้อในมีสีเหลืองคล้ายหอมทอง รสชาติหวานมันมาก เนื้อละเอียดเหนียว และมีกลิ่นปานกลาง 4) ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 7 มีลักษณะเด่น คือ อายุเก็บเกี่ยวสั้นประมาณ 105 วัน หลังดอกบาน ผลลักษณะรูปทรงกลมรีแบน น้ำหนักผลอยู่ ระหว่าง 1.76 – 2.83 กิโลกรัม รสชาติหวานมัน เนื้อเหนียวปานกลาง เส้นใยปานกลาง กลิ่นปานกลาง เนื้อสีเหลืองเข้ม 5) ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 8 มีลักษณะเด่น คือ มีอายุเก็บเกี่ยวปานกลางประมาณ 117 วัน หลังดอกบาน ผลลักษณะรูปทรงกลมรีแบน ขนาดผลปานกลาง น้ำหนักผลอยู่ระหว่าง 1.92 – 2.45 กิโลกรัม รสชาติหวานมันดีมาก เหนียว เนื้อละเอียด เส้นใยปานกลาง กลิ่นอ่อน 6) ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมจันทบุรี 9 อายุเก็บเกี่ยวยาว

เฉลี่ย ประมาณ 138 วัน ผลมีลักษณะรูปไข่ ค่อนข้างกลม น้ำหนักเฉลี่ย 3.43 กิโลกรัม รสชาติ หวานมัน เนื้อเหนียวละเอียด มีสีเหลือง จากข้อมูลของทุเรียนพันธุ์ลูกผสมใหม่ทั้ง 6 พันธุ์ พบว่าจะมีลักษณะเด่น เช่น มีอายุการเก็บเกี่ยวที่สั้นถึงอายุการเก็บเกี่ยวปานกลางและสูง มีการให้ผลผลิตค่อนข้างสูง มีคุณภาพและลักษณะดีเด่นตรงตามความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ขนาดผล รูปทรง รสชาติ กลิ่น สี ความหนาของเนื้อ และอายุหลังเก็บเกี่ยว ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเรื่องการนำทุเรียนลูกผสมพันธุ์ใหม่ไปปลูกในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ของประเทศไทย จะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต การทนต่อโรคและแมลง การติดดอกออกผล คุณภาพของผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว หรือไม่เนื่องจากสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่แตกต่างกันออกไป เพื่อใช้เป็นคำแนะนำในการปลูกทุเรียนพันธุ์ใหม่เชิงการค้าให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของเกษตรกรและพ่อค้าต่อไป

7. วิธีดำเนินการ

- อุปกรณ์

- 1.ต้นทุเรียน พันธุ์ จันทบุรี 4 5 6 7 8 9 และพันธุ์หมอนทอง
- 2.ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 , หินฟอสเฟต
- 3.ปุ๋ยคอก
- 4.สารเคมีป้องกันโรคและแมลง
- 5.สารเคมีกำจัดวัชพืช
- 6.อุปกรณ์ติดตั้งระบบน้ำ
- 7.อุปกรณ์อื่นๆ เช่น เชือกพลาสติก กรรไกรตัดแต่ง

-แบบและวิธีการทดลอง

การวางแผนการทดลอง แบบ RCB 7 กรรมวิธี (พันธุ์) 3 ซ้ำๆ ละ 4 ต้น

กรรมวิธีที่ 1 ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (control)

กรรมวิธีที่ 2 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4

กรรมวิธีที่ 3 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 5

กรรมวิธีที่ 4 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 6

กรรมวิธีที่ 5 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 7

กรรมวิธีที่ 6 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8

กรรมวิธีที่ 7 ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 9

- วิธีปฏิบัติการทดลอง

1. เตรียมต้นกล้าพันธุ์ทุเรียนลูกผสมพันธุ์จันทบุรี 4 , 5 , 6 , 7, 8 และ 9 และทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จากศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี
2. การเตรียมแปลงปลูก ปรับพื้นที่ให้เรียบสำหรับพื้นที่ตอน ถ้าพื้นที่น้ำท่วมขังระยะสั้นๆ ให้นำดินมากองเป็นกองสูงประมาณ 0.76-1.20 เมตร
3. เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน
4. การเตรียมหลุมปลูก โดยขุดหลุมขนาด 50 x 50 x 50 เซนติเมตร แยกดินบนและดินล่างออกจากกัน ผสมดินล่างด้วยปุ๋ยคอก 2 กิโลกรัม/หลุม และหินฟอสเฟตอัตรา 500 กรัม/หลุม นำดินบนใส่ลงในหลุมและใส่ดินล่างที่ผสมกับปุ๋ยคอกและปุ๋ยหินฟอสเฟตจนเต็มหลุม ตากดินไว้จนดินยุบตัวคงที่ เติมดินผสมไปจนเป็นหลังเต่า จึงปลูกทุเรียน ให้อยู่ต่อระหว่างต้นพันธุ์และต้นตอสูงกว่าระดับผิวดิน ปักไม้ค้ำยันไปให้ถึงกันหลุม และยึดต้นกล้าให้แน่น ป้องกันการโยกคลอนของต้น ใช้ระยะปลูก 8 x 8 เมตร
5. การพรางแสง ใช้ตาข่ายพรางแสงเย็บเป็นถุงเปิดหัวท้าย ครอบบนเสาไม้ที่ปักเป็นมุม 4 ด้านรอบต้นทุเรียนเพื่อป้องกันแสงด้านข้างของต้น
6. วางระบบน้ำในแปลง วางระบบน้ำในแปลงปลูกทุเรียนตามผังปลูก
7. การป้องกันกำจัดวัชพืช
วัชพืชในสวนทุเรียนมีทั้งหมดได้แก่ หญ้าขจรจบ หญ้าตีนนก ฯลฯ และวัชพืชข้ามปีได้แก่ หญ้าคา หญ้าชันกาด เห็บหมู ป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมี เช่น ไกลโฟเสท ฯลฯ อัตราตามคำแนะนำ หรือจะใช้เครื่องตัดหญ้า ทุกๆ 1- 2 เดือน
8. การป้องกันแมลง การระบาดของแมลงที่สำคัญในทุเรียน ได้แก่ ไรแดง, เพลี้ยไฟ, เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไถ้, เพลี้ยหอย สารเคมีที่ใช้กำจัด เช่น โพรพาร์โกต์ เฮกซีไทอะซอกซ์, อิมิดาโคลพริด, ฟิโปรนิล, แลมบ์ดาไซฮาโลทริน, คาร์โบซิลแฟน, คาร์บาริล, ไฮเพอร์เมทริน/โฟซาโลน, ปีโตรเลียมสเปอร์ออยล์ อัตราตามคำแนะนำ
9. การป้องกันและกำจัดโรค โรคที่สำคัญของทุเรียน เช่น โรครากเน่าและโคนเน่า, โรคราแป้ง, โรคยอดเน่าใบเน่า, โรคใบติด สารเคมีที่ใช้กำจัด เช่น เมทาแลคซิล, ฟอสเอทีล, อะลูมิเนียมฟอสฟอรัส, แอซิค, เบนโนมิล, คาร์เบนดาซิม, กำมะถันผงชนิดละลายน้ำ, ไตรอาดีมีฟอน, คาร์เบนดาซิม, ไทอาเบนดาโซล, แมนโคเซบ, คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อัตราตามคำแนะนำ
10. การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยทุเรียนที่ยังไม่ให้ผลผลิตอายุระหว่าง 1 - 4 ปี

10.1 ทุเรียนอายุ 1 ปี ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 16 - 16 - 16 หรือ 20 - 10 - 10 อัตรา 150 - 250 กรัม ครั้งแรกใส่หลังปลูก 1 เดือน ควรแบ่งใส่ 4 ครั้ง/ปี/ต้น โดยหว่านทางดินแล้วพรวนดินกลบ และใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 2.5 - 3 กก แบ่งใส่ 4 ครั้ง/ปี/ต้น

10.2 ทุเรียนอายุ 2 - 4 ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16 - 16 - 16 หรือ 20 - 10 - 10 อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นต่อปีเท่ากับขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม (เมตร) โดยแบ่งใส่ 4 ครั้ง/ปี/ต้น ใส่ปุ๋ยคอกอัตราเป็นกิโลกรัม เป็น 2 เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม แบ่งใส่ 3 ครั้ง/ปี/ต้น

11. การให้น้ำทุเรียน ควรให้น้ำทุเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีการเจริญเติบโตที่ดี โดยจะให้ทุก 3-5 วัน ในช่วงฤดูแล้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของดินด้วย

12. การตัดแต่งทรงพุ่ม หลังปลูกทุเรียนประมาณ 1 - 1.5 ปี เพื่อให้มีโครงสร้างและทรงพุ่มที่ดี ควรตัดแต่งให้มีลำต้นเดียว โดยกำหนดกิ่งที่จะเป็นกิ่งประธาน 4 - 6 กิ่งแรก พิจารณาจากความสมบูรณ์และตำแหน่งที่เหมาะสม แต่ละกิ่งห่างกัน 10 - 15 เซนติเมตร แต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งมุมแคบ กิ่งมุมกว้างเกินไป หลังจากต้นเจริญเติบโตไปอีกระยะหนึ่ง จึงกำหนดกิ่งประธานกิ่งที่ 7 - 12 และเมื่อทุเรียนเริ่มให้ผลผลิตควรมีกิ่งประธาน 12-15 กิ่ง เวียนรอบต้น กิ่งประธานกิ่งแรกสูงจากพื้นดิน 1 เมตร กิ่งประธานมีกิ่งรอง 3 - 4 กิ่ง

-การบันทึกข้อมูล

- 1.การเจริญเติบโต เช่น เส้นรอบโคนต้น ความสูง และรัศมีทรงพุ่ม
- 2.การเกิดโรคและแมลง
- 3.การยอมรับของเกษตรกร
- 4.การยอมรับของเกษตรกรผู้ทำการทดสอบการปลูกทุเรียนพันธุ์ใหม่ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีหัวข้อ เช่น การเจริญเติบโต การปรับตัวกับสภาพแวดล้อม การเกิดโรคและแมลง โดยเปรียบเทียบกับลักษณะประจำพันธุ์ โดยมีการให้คะแนนตามระดับความพึงพอใจ เช่น ระดับ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

- ระยะเวลาดำเนินการ

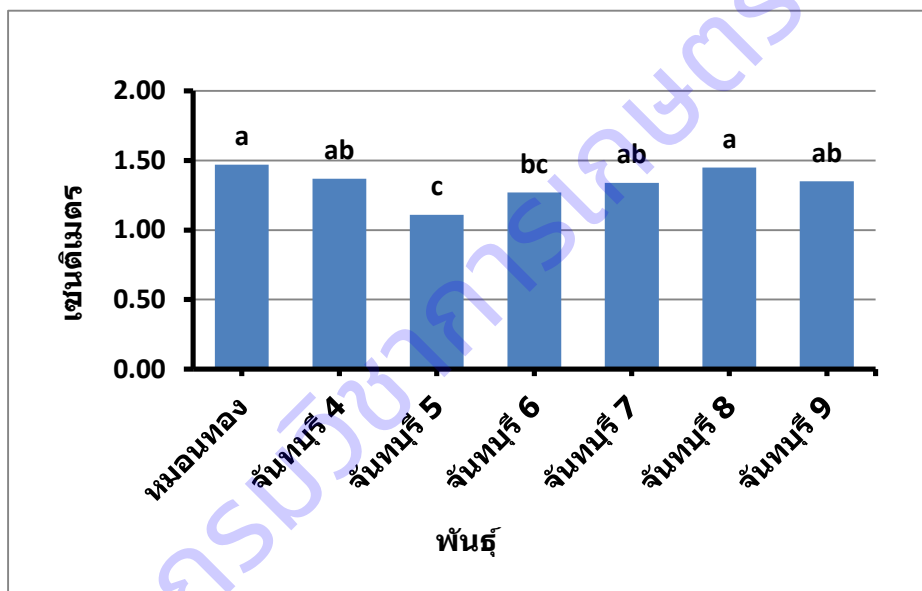
2561-2563

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

1.การเจริญเติบโตในปี 2561

1.1 เส้นรอบโคน

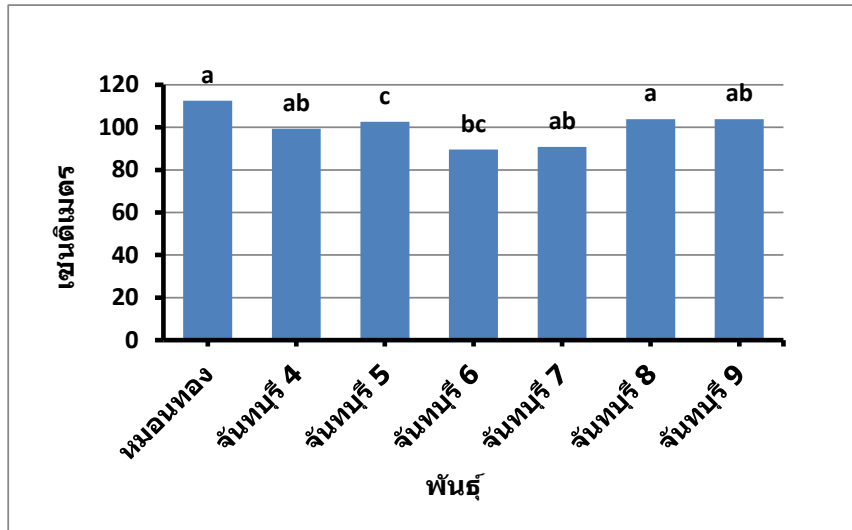
ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีเส้นรอบโคนต้นมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 1.67 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 8 และพันธุ์จันทบุรี 4 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 1.45 และ 1.37 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 9 พันธุ์จันทบุรี 7 พันธุ์จันทบุรี 6 และพันธุ์หมอนทอง มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 1.35 , 1.34 และ 1.27 เซนติเมตร ซึ่งทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 5 มีเส้นรอบโคนน้อยที่สุดเท่ากับ 1.11 เซนติเมตร (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 เส้นรอบโคนของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9
จังหวัดศรีสะเกษ ปี 256

1.2 ความสูง

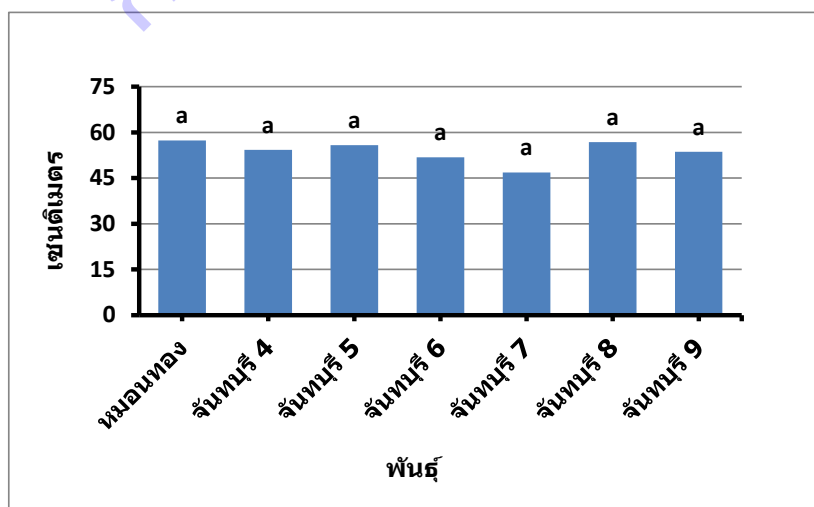
ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีความสูงมากที่สุด 112.58 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 9 พันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 5 มีความสูงเท่ากับ 1103.83 103.77 และ 102.68 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 4 และพันธุ์จันทบุรี 7 มีความสูงเท่ากับ 93.33 และ 90.83 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 6 มีความสูงน้อยที่สุดเท่ากับ 89.54 เซนติเมตร (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ความสูงของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2561

1.2 รัศมีทรงพุ่ม

พันธุ์หมอนทองมีรัศมีทรงพุ่มมากที่สุด 57.34 เซนติเมตร รองลงมาคือพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 5 และพันธุ์จันทบุรี 4 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 56.82 , 55.85 และ 54.29 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 6 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 53.67 และ 51.82 ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 7 มีรัศมีทรงพุ่มน้อยที่สุดเท่ากับ 46.88 เซนติเมตร (ภาพที่ 3)

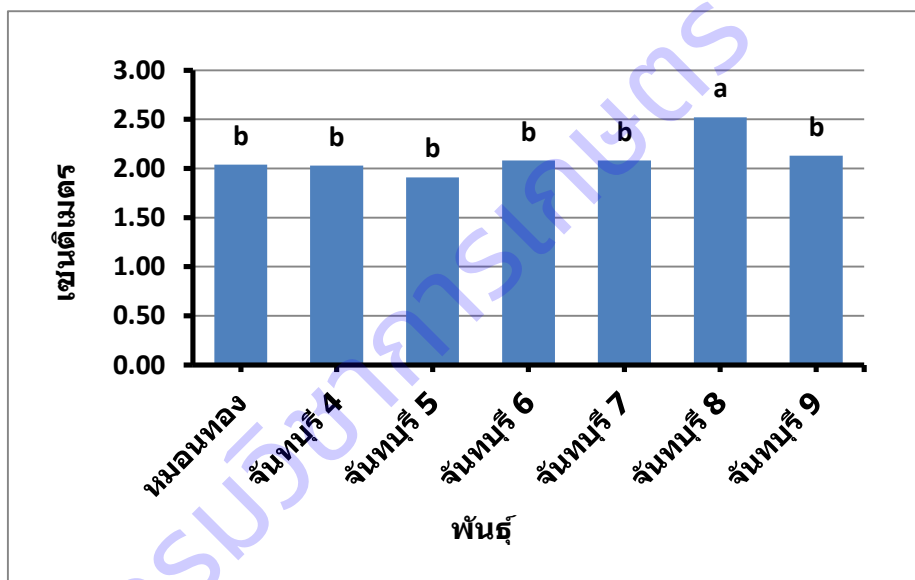

ภาพที่ 3 รัศมีทรงพุ่มของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9
จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2561

2. การเจริญเติบโตในปี 2562

2.1 เส้นรอบโคน

ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 มีเส้นรอบโคนต้นมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 2.52 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 9 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 2.13 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 6 พันธุ์จันทบุรี 7 พันธุ์หมอนทอง และพันธุ์จันทบุรี 4 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 2.08 , 2.08 และ 2.03 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 5 มีขนาดเส้นรอบโคนต้นน้อยที่สุดเท่ากับ 1.91 เซนติเมตร (ภาพที่ 4)

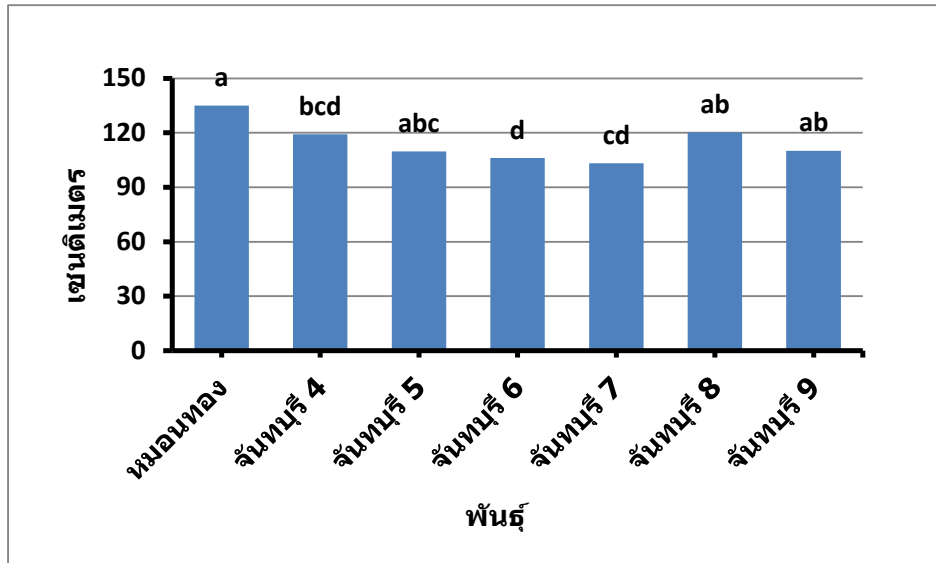

ภาพที่ 4 เส้นรอบโคนของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9
จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2562

2.2 ความสูง

ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีความสูงมากที่สุด 134.93 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 8 และพันธุ์จันทบุรี 4 มีความสูงเท่ากับ 120.18 และ 119.24 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 9 พันธุ์จันทบุรี 5 และพันธุ์จันทบุรี 6 มีความสูงเท่ากับ 110.08 , 109.73 และ 106.17 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 7 มีความสูงน้อยที่สุดเท่ากับ 103.20 เซนติเมตร (ภาพที่ 5)

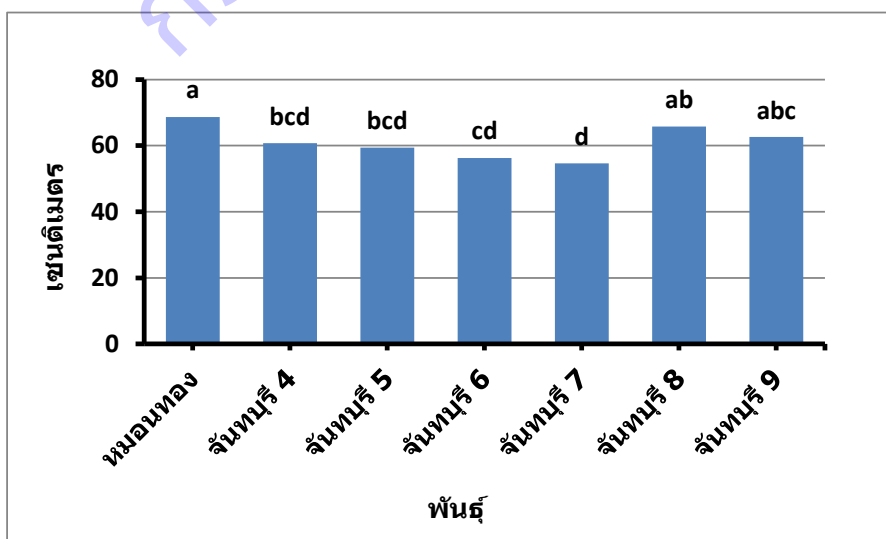

ภาพที่ 5 ความสูงของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9

จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2562

1.3 รัศมีทรงพุ่ม

ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีรัศมีทรงพุ่มมากที่สุด 68.70 เซนติเมตร รองลงมาคือพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 4 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 65.79 , 62.63 และ 60.75 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 5 และพันธุ์จันทบุรี 6 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 59.38 และ 56.29 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 7 มีรัศมีทรงพุ่มน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ 54.69 เซนติเมตร (ภาพที่ 6)

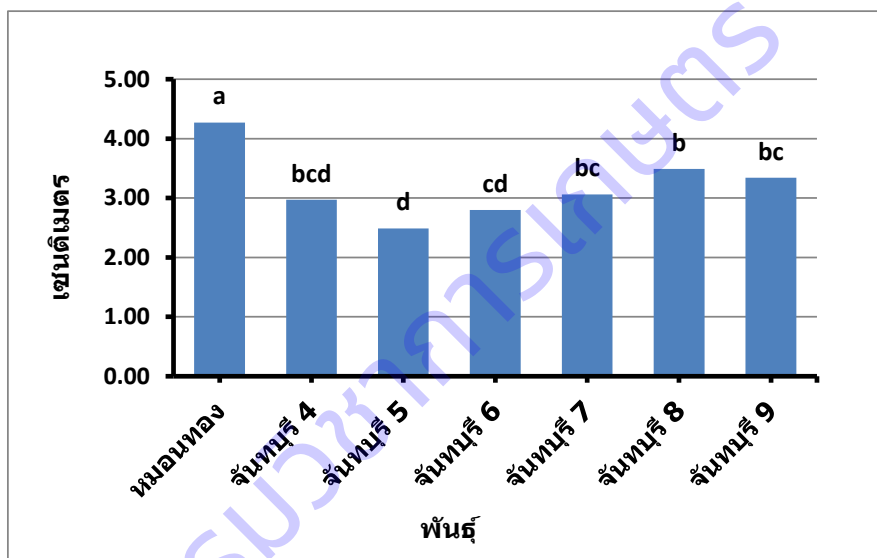

ภาพที่ 6 รัศมีทรงพุ่มของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9
จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2562

3.การเจริญเติบโตในปี 2563

3.1 เส้นรอบโคน

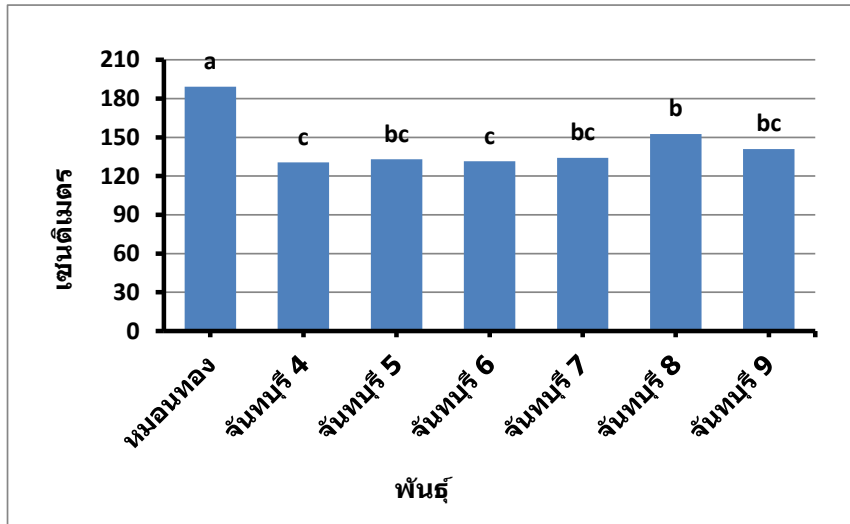
ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีเส้นรอบโคนต้นมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 4.27 เซนติเมตร รองลงมา
เป็นพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 7 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 3.49, 3.34 และ 3.06
เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 4 และพันธุ์จันทบุรี 6 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 2.97 และ 2.80 เซนติเมตร ซึ่ง
พันธุ์จันทบุรี 5 มีเส้นรอบโคนต้นน้อยที่สุดเท่ากับ 2.49 เซนติเมตร (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 เส้นรอบโคนของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9
จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2563

3.2 ความสูง

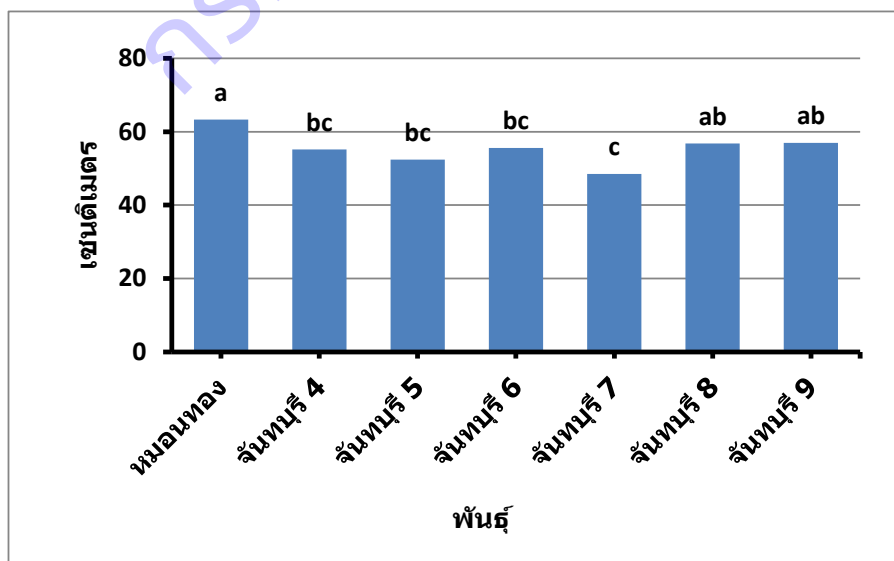
ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีความสูงมากที่สุด 189.30 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 8
พันธุ์จันทบุรี 9 มีความสูงเท่ากับ 152.58 และ 140.89 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 7 พันธุ์จันทบุรี 5 และ
พันธุ์จันทบุรี 6 มีความสูงเท่ากับ 134.06 133.09 และ 131.37 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 4 มีความสูงน้อย
ที่สุดเท่ากับ 130.69 เซนติเมตร (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ความสูงของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2563

3.3 รัศมีทรงพุ่ม

ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีรัศมีทรงพุ่มมากที่สุด 63.26 เซนติเมตร รองลงมาคือพันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 8 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 56.93 และ 56.76 เซนติเมตร ส่วนพันธุ์จันทบุรี 6 พันธุ์จันทบุรี 4 และพันธุ์จันทบุรี 5 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 55.56 , 55.20 และ 52.42 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 7 มีรัศมีทรงพุ่มน้อยที่สุดเท่ากับ 48.51 เซนติเมตร (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 รัศมีทรงพุ่มของของทุเรียนพันธุ์หมอนทองและทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9
จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2563

กรมวิชาการเกษตร

4.การเจริญเติบโตเฉลี่ย 3 ปี (2561-2563)

ตารางที่ 1 เส้นรอบโคน ความสูง และรัศมีทรงพุ่มของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
และทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 จังหวัดศรีสะเกษ (เฉลี่ย 3 ปี)

พันธุ์	เส้นรอบโคนต้น (เซนติเมตร)	ความสูง (เซนติเมตร)	รัศมีทรงพุ่ม (เซนติเมตร)
--------	------------------------------	------------------------	-----------------------------

หมอนทอง	2.60 a	145.60 a	63.10 a
จันทบุรี 4	2.12 cd	116.42 bc	56.75 abc
จันทบุรี 5	1.84 d	115.17 c	55.88 bc
จันทบุรี 6	2.00 cd	109.02 c	54.56 bc
จันทบุรี 7	2.16 c	109.37 c	50.02 c
จันทบุรี 8	2.49 ab	125.51 b	59.79 ab
จันทบุรี 9	2.28 bc	118.27 bc	57.74 ab
CV (%)	7.36	4.54	6.94

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันที่อยู่ในสมมติเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น

95 % เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี DMRT

4.1 เส้นรอบโคนต้น

ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีเส้นรอบโคนต้นมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 2.60 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 พันธุ์จันทบุรี 7 พันธุ์จันทบุรี 4 และพันธุ์จันทบุรี 6 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 2.49 , 2.28 , 2.16 , 2.12 และ 2.00 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 5 มีเส้นรอบโคนต้นเท่ากับ 1.84 เซนติเมตร ซึ่งมีขนาดเส้นรอบโคนต้นน้อยที่สุด (ตารางที่ 1)

4.2 ความสูง

ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีความสูงมากที่สุด 145.60 เซนติเมตร รองลงมาเป็นพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 พันธุ์จันทบุรี 4 พันธุ์จันทบุรี 5 และพันธุ์จันทบุรี 7 มีความสูงเท่ากับ 125.51 118.27 116.42 115.17 และ 109.37 เซนติเมตร พันธุ์จันทบุรี 6 มีความสูงน้อยที่สุดเท่ากับ 109.02 เซนติเมตร (ตารางที่ 1)

4.3 รัศมีทรงพุ่ม

ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีรัศมีทรงพุ่มมากที่สุด 63.10 เซนติเมตร รองลงมาคือพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 พันธุ์จันทบุรี 4 พันธุ์จันทบุรี 5 และพันธุ์จันทบุรี 6 มีรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 59.79, 57.74, 56.75 , 55.88 และ 54.56 เซนติเมตร ซึ่งพันธุ์จันทบุรี 7 มีรัศมีทรงพุ่มน้อยที่สุดเท่ากับ 50.02 เซนติเมตร (ตารางที่ 1)

5. การยอมรับของเกษตรกร

คะแนนความชอบของเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในแปลงทดลอง ในปี 2563 ผลสรุปจากแบบสอบถามพบว่า ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 มีคะแนนรวมเท่ากับ 14.15 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 2 ส่วนพันธุ์จันทบุรี 9 มีคะแนนเท่ากับ 13.40 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 3 และพันธุ์จันทบุรี 4 มีคะแนนรวมเท่ากับ 13.20 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 4 ส่วนพันธุ์จันทบุรี 5 พันธุ์จันทบุรี 7 และ พันธุ์จันทบุรี 6 มีคะแนนรวมเท่ากับ 12.45 ,11.30 และ 11.10 คะแนนตามลำดับ ซึ่งพันธุ์หมอนทองมีคะแนนรวมสูงที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 16.25 คะแนน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 คะแนนการยอมรับของทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 เมื่อเปรียบเทียบกับทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2563

พันธุ์	การเจริญเติบโต (5 คะแนน)	การเกิดโรค (5คะแนน)	การระบาดของแมลง (5คะแนน)	การปรับตัวกับสภาพแวดล้อม (5คะแนน)	คะแนนรวม (20คะแนน)	ลำดับ
หมอนทอง	4.65	4.00	3.60	4.00	16.25	1
จันทบุรี 4	3.60	3.30	3.00	3.30	13.20	4
จันทบุรี 5	3.15	3.00	3.00	3.30	12.45	5
จันทบุรี 6	2.60	2.60	2.60	3.30	11.10	7
จันทบุรี 7	3.10	2.60	2.60	3.00	11.30	6
จันทบุรี 8	3.65	3.70	3.00	3.80	14.15	2
จันทบุรี 9	3.60	3.30	3.20	3.30	13.40	3

วิจารณ์ผลการทดลอง

การเจริญเติบโตของทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 และพันธุ์หมอนทองจากค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ปี พบว่าเส้นรอบโคนต้นทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 4 มีค่าเท่ากับ 2.49 , 2.28 และ 2.12 เซนติเมตร มีความสูงเท่ากับ 125.51 , 118.27 และ 116.42 เซนติเมตร สำหรับรัศมีทรงพุ่มมีเท่ากับ 59.79 , 57.74 และ 56.75 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีเส้นรอบโคนต้น ความสูงและรัศมีทรงพุ่มเท่ากับ 2.60 , 145.60 และ 63.10 เซนติเมตร คณะกรรมการประเมินการยอมรับของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ จำนวน 3 ราย คณะกรรมการยอมรับของทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 อยู่ในลำดับที่ 2 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 4 อยู่ในลำดับที่ 3 และ 4 ส่วนพันธุ์หมอนทองมีคณะกรรมการยอมรับอยู่ที่ลำดับที่ 1 จากข้อมูลการเจริญเติบโตและคณะกรรมการยอมรับ ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมที่มีการเจริญเติบโตได้ดีและมีคณะกรรมการยอมรับดี คือ ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 4 โดยลักษณะเด่นของพันธุ์จันทบุรี 8 เป็นลูกผสมระหว่างพ่อหมอนทองกับแม่ชะนี มีอายุการเก็บเกี่ยวปานกลาง 110-117 วัน น้ำหนักผล 1.95-2.45 กิโลกรัม มีกลิ่นอ่อน เมล็ดลีบ 69.89 เปอร์เซ็นต์ เนื้อคงสภาพได้นานหลังการเก็บเกี่ยว และพันธุ์จันทบุรี 9 เป็นลูกผสมระหว่างพ่อหมอนทองกับแม่ชะนี มีอายุการเก็บเกี่ยวยาว 137-139 วัน น้ำหนักผล 3.33-3.53 กิโลกรัม ออกดอกง่าย ติดผลดี เมล็ดลีบ 41.16 เปอร์เซ็นต์ เนื้อคงสภาพได้นานหลังเก็บเกี่ยว ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4 คือ เป็นลูกผสมระหว่างพ่อหมอนทองกับแม่ชะนี มีอายุการเก็บเกี่ยวปานกลาง 112-116 วัน น้ำหนักผล 2.50-3.00 กิโลกรัม ออกดอกง่าย ติดผลดี มีกลิ่นอ่อน เนื้อคงสภาพได้นานหลังเก็บเกี่ยว อากาศแ干 เต่าเผา ไล่ซิมน้อย (ศูนย์วิจัยพืชสวน,2563) ดังนั้นทุเรียนพันธุ์ลูกผสมทั้ง 3 พันธุ์จึงมีความเหมาะสมกับพื้นที่ในจังหวัด ศรีสะเกษ เนื่องจากมีการเจริญเติบโตที่ดีและมีการยอมรับในระดับที่ดีกว่า ทุเรียนลูกผสมพันธุ์อื่น ทั้งนี้ข้อมูลการเจริญเติบโตเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ จึงควรต้องมีการศึกษาในเรื่องของการออกดอกและติดผล เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนเพื่อนำมาใช้ตัดสินใจแนะนำพันธุ์ทุเรียนที่เหมาะสมในเชิงการค้าของจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

- 1.การเจริญเติบโต ทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีการเจริญเติบโตดีที่สุดรองลงมาคือทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 4
2. การยอมรับของเกษตรกร ทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้คณะกรรมการยอมรับดีที่สุด รองลงมาคือทุเรียนจันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 4

ข้อเสนอแนะ

การทดลองนี้ได้ดำเนินการเพียง 3 ปี ซึ่งจะมีเพียงข้อมูลการเจริญเติบโตเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ จึงควรต้องมีการศึกษาในเรื่องของการออกดอกและติดผล เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแนะนำพันธุ์ทุเรียนที่เหมาะสมในเชิงการค้าของจังหวัดศรีสะเกษต่อไป

กรมวิชาการเกษตร

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

11.1 แปลงทดสอบเป็นแปลงเรียนรู้ในเรื่องการปลูกทุเรียนลูกผสม 4-9 ให้กับกลุ่มเกษตรกรที่สนใจปลูกทุเรียนลูกผสมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษและใกล้เคียง

11.2 หน่วยงานราชการและสถานศึกษานำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และสามารถต่อยอดงานวิจัย

11. คำขอขอบคุณ (ถ้ามี)

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษที่อำนวยความสะดวกให้ งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำงานวิจัยและขอขอบพระคุณเกษตรกรที่อาสาสมัครเข้าร่วมงานวิจัยจนสำเร็จไปด้วยดี

12. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. 2547 เอกสารวิชาการทุเรียน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ น. 125 ทรงพล สมศรี และ พะยงค์ เก่งกาจ. 2544ก. การประเมินและคัดเลือกทุเรียนลูกผสมชั่วที่ 1 เอกสารการประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติครั้งที่ 1 สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร วันที่ 11-13 กรกฎาคม 2544 ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์. กรุงเทพฯ 180 หน้า

ทรงพล สมศรี 2547. การปรับปรุงพืชสวนในอดีต ปัจจุบัน อนาคต เอกสารประกอบในการฝึกอบรมหลักสูตร การปรับปรุงพันธุ์พืชสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ วันที่ 12 กรกฎาคม 2547 ณ. ศบป. เชียงใหม่ 2 อ. สะเมิง จ. เชียงใหม่

คมชัดลึก.2555. ทุเรียนพันธุ์ใหม่ 'จันทบุรี 4-5-6' ทางเลือกใหม่ 'เกษตรกร-ผู้บริโภค.

สืบค้นจาก: <https://www.komchadluek.net/news/lifestyle/129207>. [มค.2564]

เทคโนโลยีชาวบ้าน. 2562. สายพันธุ์ทุเรียนลูกผสม ผลงานเด่นของ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี กรมวิชาการเกษตร.

สืบค้นจาก: <https://www.technologychaoban.com>. [มค.2564]

ไทยรัฐออนไลน์.2561.ทุเรียนจันทบุรี พันธุ์ใหม่ เร็ดกว่าหมอนทอง-ชะนี.

สืบค้นจาก: <https://www.thairath.co.th/news/local/east/1257847>. [มค.2564]

มติชนออนไลน์.2559. จากหิ้งสู่ห้าง พืชสวนจันทบุรี... บุกเบิก ทุเรียนพันธุ์ลูกผสม 30 ปี ได้พันธุ์ใหม่กว่า

10 สายพันธุ์. สืบค้นจาก: https://www.matichon.co.th/local/news_142798. [มค.2564]

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี.2563.ทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 1-9 .

สืบค้นจาก: <https://www.doa.go.th/hc/chanthaburi> [มค.2564]

13. ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 รอบโคนต้น ความสูง และรัศมีทรงพุ่มของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2561

พันธุ์	รอบโคนต้น (เซนติเมตร)	ความสูง (เซนติเมตร)	รัศมีทรงพุ่ม (เซนติเมตร)
หมอนทอง	1.47 a	112.58 a	57.34 a
จันทบุรี 4	1.37 ab	99.33 bcd	54.29 a
จันทบุรี 5	1.11 c	102.68 abc	55.85 a
จันทบุรี 6	1.27 bc	89.54 d	51.82 a
จันทบุรี 7	1.34 ab	90.83 cd	46.88 a
จันทบุรี 8	1.45 a	103.77 ab	56.82 a
จันทบุรี 9	1.35 ab	103.83 ab	53.67 a
CV (%)	7.12	6.82	13.67

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันที่อยู่ในสมรภเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี DMRT

ภาคผนวกที่ 2 รอบโคนต้น ความสูง และรัศมีทรงพุ่มของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2562

พันธุ์	รอบโคนต้น (เซนติเมตร)	ความสูง (เซนติเมตร)	รัศมีทรงพุ่ม (เซนติเมตร)
หมอนทอง	2.04 b	134.93 a	68.70 a
จันทบุรี 4	2.03 b	119.24 b	60.75 bcd
จันทบุรี 5	1.91 b	109.73 bc	59.38 bcd
จันทบุรี 6	2.08 b	106.17 c	56.29 cd

จันทบุรี 7	2.08 b	103.20 c	54.69 d
จันทบุรี 8	2.52 a	120.18 b	65.79 ab
จันทบุรี 9	2.13 b	110.08 bc	62.63 abc
CV (%)	9.89	5.95	6.14

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันที่อยู่ในสดมภ์เดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี DMRT

ภาคผนวกที่ 3 รอบโคนต้น ความสูง และรัศมีทรงพุ่มของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และทุเรียนพันธุ์จันทบุรี 4-9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2563

พันธุ์	รอบโคนต้น (เซนติเมตร)	ความสูง (เซนติเมตร)	รัศมีทรงพุ่ม (เซนติเมตร)
หมอนทอง	4.27 a	189.30 a	63.260 a
จันทบุรี 4	2.97 bcd	130.69 c	55.20 bc
จันทบุรี 5	2.49 d	133.09 bc	52.42 bc
จันทบุรี 6	2.80 cd	131.37 c	55.56 bc
จันทบุรี 7	3.06 bc	134.06 bc	48.51 c
จันทบุรี 8	3.49 b	152.58 b	56.76 ab
จันทบุรี 9	3.34 bc	140.89 bc	56.93 ab
CV (%)	9.81	7.85	7.53

ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันที่อยู่ในสดมภ์เดียวกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี DMRT

ภาคผนวกที่ 4 ทูเรียนพันธุ์จันทบุรี 4 5 6 7 8 และ 9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2561-2563

ปี 2561

พันธุ์หมอนทอง

ปี 2562

พันธุ์หมอนทอง

ปี 2563

พันธุ์หมอนทอง

พันธุ์จันทบุรี 4

พันธุ์จันทบุรี 4

พันธุ์จันทบุรี 4

พันธุ์จันทบุรี 5

พันธุ์จันทบุรี 5

พันธุ์จันทบุรี 5

พันธุ์จันทบุรี 6

พันธุ์จันทบุรี 6

พันธุ์จันทบุรี 6

ภาคผนวกที่ 5 ทูลเรียนพันธุ์จันทบุรี 4 5 6 7 8 และ 9 จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2561-2563

ปี 2561

พันธุ์จันทบุรี 7

พันธุ์จันทบุรี 8

พันธุ์จันทบุรี 9

ปี 2562

พันธุ์จันทบุรี 7

พันธุ์จันทบุรี 8

พันธุ์จันทบุรี 9

ปี 2563

พันธุ์จันทบุรี 7

พันธุ์จันทบุรี 8

พันธุ์จันทบุรี 9